Experiences in accessing remedy for indigenous peoples in Nepal

Advocate Shankar Limbu

Lawyers' Association for Human Rights of Nepalese Indigenous Peoples (LAHURNIP)

Context
[Hydro and High Voltage Transmission Line Projects]

Forced Eviction
[Road Expansion/context]

Hydropower and Transmission Line projects in Nepal [context]

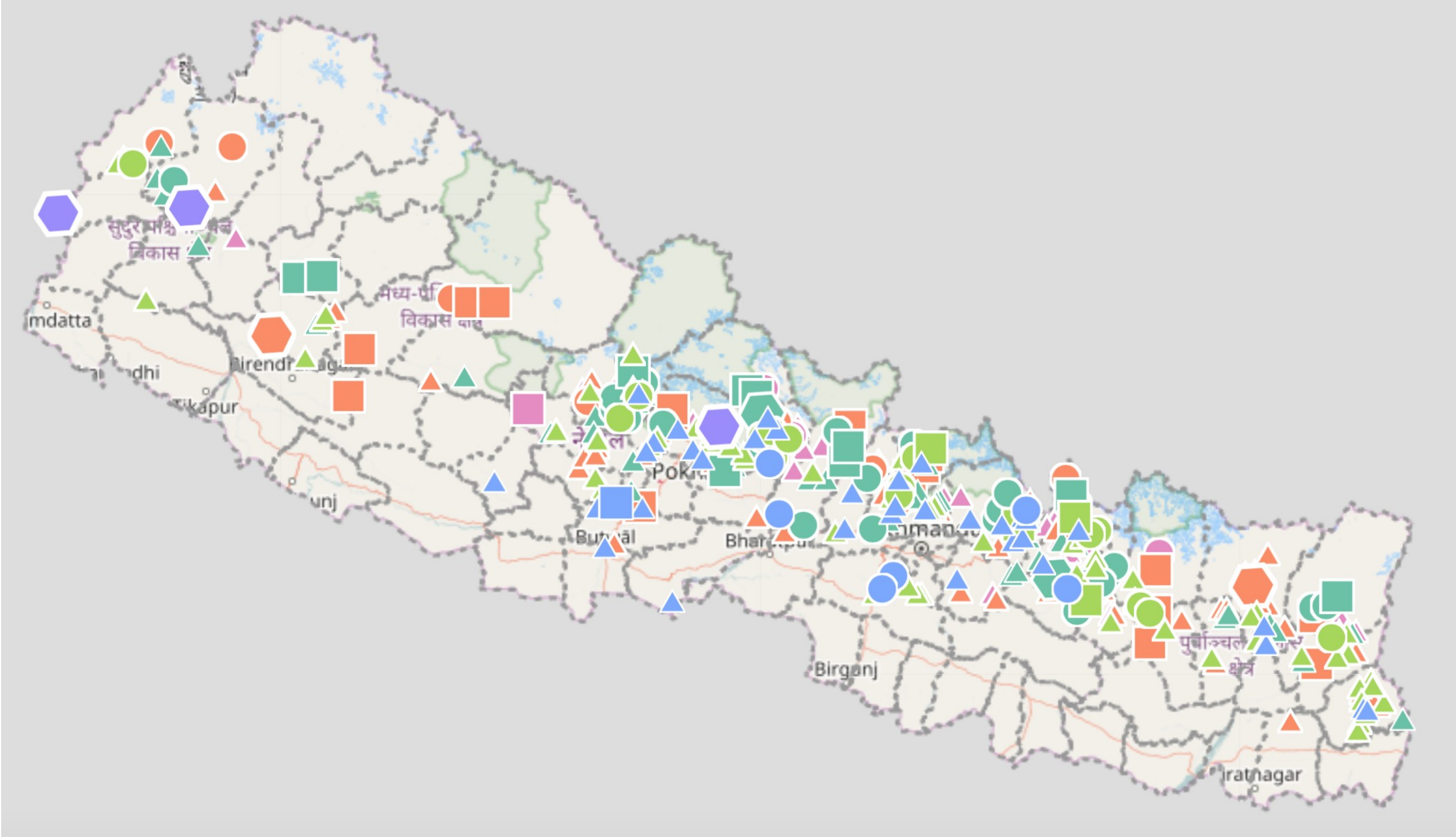

Settle down with an Agreement
[Melamchi Water Supply Project]

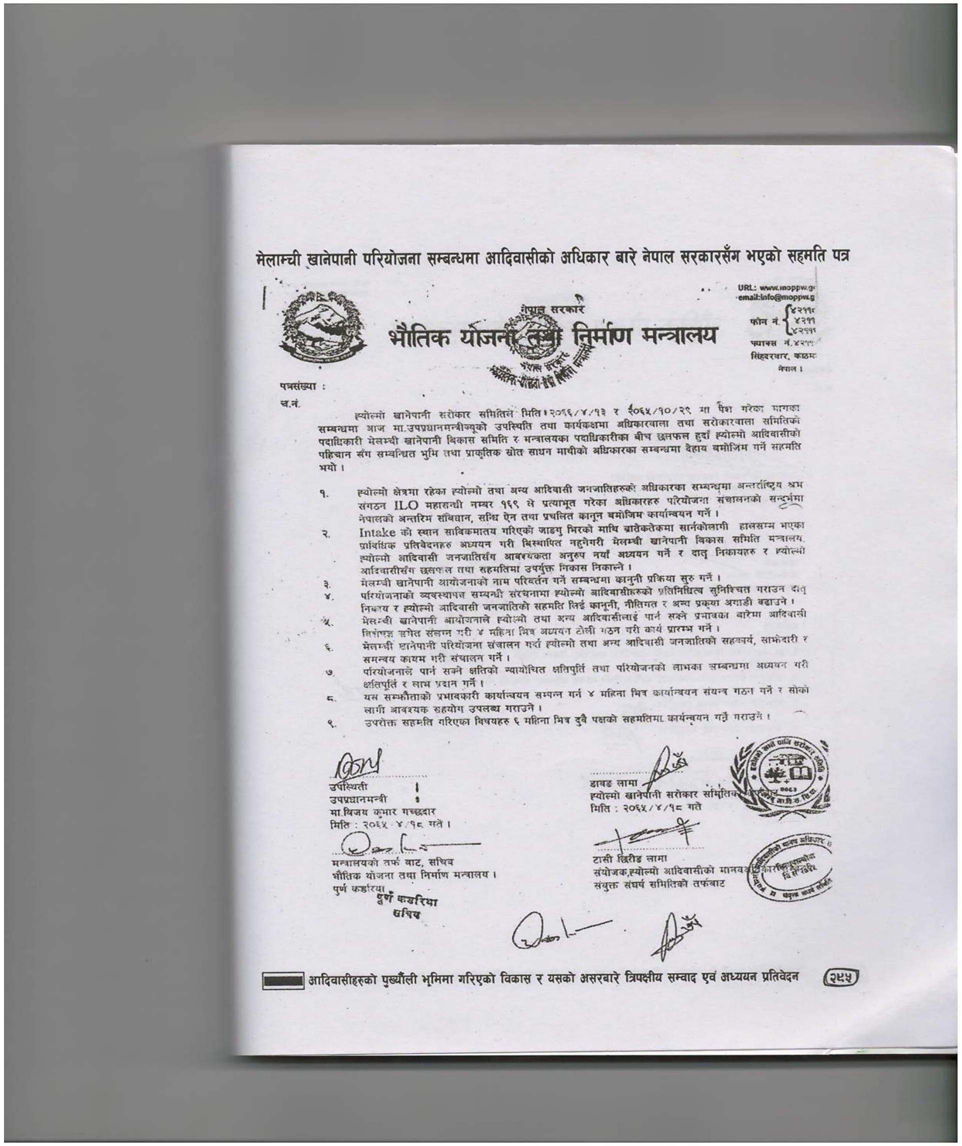

मेलाम्ची खानेपानी परियोजना सम्बन्धमा आदिवासीको अधिकार बारे नेपाल सरकारसँग भएको सहमति पत्र

नेपाल सरकार
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

URL: www.moppw.g
email:info@moppw.g
फोन नं. ४२११
फ्याक्स नं. ४२१
सिंहदरबार, काठमा
नेपाल ।

पत्रसंख्या :
च.नं.

ह्योल्मो खानेपानी सरोकार समितिले मिति २०६६/४/१३ र २०६५/१०/२९ मा पेश गरेका मागका सम्बन्धमा आज मा.उपप्रधानमन्त्रीज्यूको उपस्थिति तथा कार्यकक्षमा अधिकारवाला तथा सरोकारवाला समितिका पदाधिकारी मेलम्ची खानेपानी विकास समिति र मन्त्रालयका पदाधिकारीका बीच छलफल हुदाँ ह्योल्मो आदिवासीको पहिचान सँग सम्बन्धित भुमि तथा प्राकृतिक स्रोत साधन माथीको अधिकारका सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने सहमति भयो ।

१. ह्योल्मो क्षेत्रमा रहेका ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासी जनजातिहरुको अधिकारका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन ILO महासन्धी नम्बर १६९ ले प्रत्याभूत गरेका अधिकारहरु परियोजना संचालनको सन्दर्भमा नेपालको अन्तरिम संविधान, सन्धि ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने ।
२. Intake को स्थान साविकमातय गरिएको जाडगु भिरको माथि ब्रातेकतेकमा सार्नकोलागी हालसम्म भएका प्राविधिक प्रतिवेदनहरु अध्ययन गरी बिस्थापित नहुनेगरी मेलम्ची खानेपानी विकास समिति मन्त्रालय, ह्योल्मो आदिवासी जनजातिसँग आवश्यकता अनुरुप नयाँ अध्ययन गर्ने र दातृ निकायहरु र ह्योल्मो आदिवासीसँग छलफल तथा सहमतिमा उपर्युक्त निकास निकाल्ने ।
३. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको नाम परिवर्तन गर्ने सम्बन्धमा कानुनी प्रकिया सुरु गर्ने ।
४. परियोजनाको व्यवस्थापन सम्बन्धी संरचनामा ह्योल्मो आदिवासीहरुको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गराउन दातृ निकाय र ह्योल्मो आदिवासी जनजातिको सहमति लिई कानूनी, नीतिगत र अन्य प्रकृया अगाडी बढाउने ।
५. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाले ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासीलाइ पार्न सक्ने प्रभावका बारेमा आदिवासी विशेषज्ञ समेत संलग्न गरी ४ महिना भित्र अध्ययन टोली गठन गरी कार्य प्रारम्भ गर्ने ।
६. मेलम्ची खानेपानी परियोजना संचालन गर्दा ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासी जनजातिको सहकार्य, साझेदारी र समन्वय कायम गरी संचालन गर्ने ।
७. परियोजनाले पार्न सक्ने क्षतिको न्यायोचित क्षतिपुर्ति तथा परियोजनको लाभका सम्बन्धमा अध्ययन गरी क्षतिपूर्ति र लाभ प्रदान गर्ने ।
८. यस सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्पन्न गर्न ४ महिना भित्र कार्यान्वयन संयन्त्र गठन गर्ने र सोको लागी आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
९. उपरोक्त सहमति गरिएका विषयहरु ६ महिना भित्र दुवै पक्षको सहमतिमा कार्यन्वयन गर्ने गराउने ।

उपस्थिती :
उपप्रधानमन्त्री :
मा.विजय कुमार गच्छदार
मिति : २०६५ ४/१८ गते ।

डावड लामा
ह्योल्मो खानेपानी सरोकार समितिका
मिति : २०६५/४/१८ गते

मन्त्रालयको तर्फ बाट, सचिव
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय ।
पुर्ण कडरिया
पुर्ण कडरिया
सचिव

टासी छिरीङ लामा
संयोजक,ह्योल्मो आदिवासीको मानव अधिकार
संयुक्त संघर्ष समितिको तर्फबाट

नेपाल सरकार
भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय

URL: www.moppw.g
email:info@moppw.g
फोन नं. ४२११ / ४२११ / ४२११
फ्याक्स नं. ४२१
सिंहदरबार, काठमा
नेपाल ।

पत्रसंख्या :
च.नं.

ह्योल्मो खानेपानी सरोकार समितिले मिति २०६६/४/१३ र २०६५/१०/२९ मा पेश गरेका मागका सम्बन्धमा आज मा.उपप्रधानमन्त्रीज्यूको उपस्थिति तथा कार्यकक्षमा अधिकारवाला तथा सरोकारवाला समितिका पदाधिकारी मेलम्ची खानेपानी विकास समिति र मन्त्रालयका पदाधिकारीका बीच छलफल हुदाँ ह्योल्मो आदिवासीको पहिचान सँग सम्बन्धित भुमि तथा प्राकृतिक स्रोत साधन माथीको अधिकारका सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने सहमति भयो ।

१. ह्योल्मो क्षेत्रमा रहेका ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासी जनजातिहरुको अधिकारका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन ILO महासन्धी नम्बर १६९ ले प्रत्याभूत गरेका अधिकारहरु परियोजना संचालनको सन्दर्भमा नेपालको अन्तरिम संविधान, सन्धि ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने ।
२. Intake को स्थान साविकमा तय गरिएको जाङगु भिरको माथि ब्रातेकतेकमा सार्नकोलागी हालसम्म भएका प्राविधिक प्रतिवेदनहरु अध्ययन गरी विस्थापित नहुनेगरी मेलम्ची खानेपानी विकास समिति मन्त्रालय, ह्योल्मो आदिवासी जनजातिसँग आवश्यकता अनुरुप नयाँ अध्ययन गर्ने र दातृ निकायहरु र ह्योल्मो आदिवासीसँग छलफल तथा सहमतिमा उपर्युक्त निकास निकाल्ने ।
३. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको नाम परिवर्तन गर्ने सम्बन्धमा कानुनी प्रक्रिया सुरु गर्ने ।
४. परियोजनाको व्यवस्थापन सम्बन्धी संरचनामा ह्योल्मो आदिवासीहरुको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गराउन दातृ निकाय र ह्योल्मो आदिवासी जनजातिको सहमति लिई कानूनी, नीतिगत र अन्य प्रकृया अगाडी बढाउने ।
५. मेलम्ची खानेपानी आयोजनाले ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासीलाई पार्न सक्ने प्रभावका बारेमा आदिवासी विशेषज्ञ समेत संलग्न गरी ४ महिना भित्र अध्ययन टोली गठन गरी कार्य प्रारम्भ गर्ने ।
६. मेलम्ची खानेपानी परियोजना संचालन गर्दा ह्योल्मो तथा अन्य आदिवासी जनजातिको सहकार्य, साझेदारी र समन्वय कायम गरी संचालन गर्ने ।
७. परियोजनाले पार्न सक्ने क्षतिको न्यायोचित क्षतिपुर्ति तथा परियोजनको लाभका सम्बन्धमा अध्ययन गरी क्षतिपूर्ति र लाभ प्रदान गर्ने ।
८. यस सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्पन्न गर्न ४ महिना भित्र कार्यान्वयन संयन्त्र गठन गर्ने र सोको लागी आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
९. उपरोक्त सहमति गरिएका विषयहरु ६ महिना भित्र दुवै पक्षको सहमतिमा कार्यन्वयन गर्ने गराउने ।

उपस्थिती :
उपप्रधानमन्त्री :
मा.विजय कुमार गच्छदार
मिति : २०६५ ४ १८ गते ।

मन्त्रालयको तर्फ बाट, सचिव

डावड लामा
ह्योल्मो खानेपानी सरोकार समितिका अध्यक्ष
मिति : २०६५/४/१८ गते

टासी छिरीङ लामा
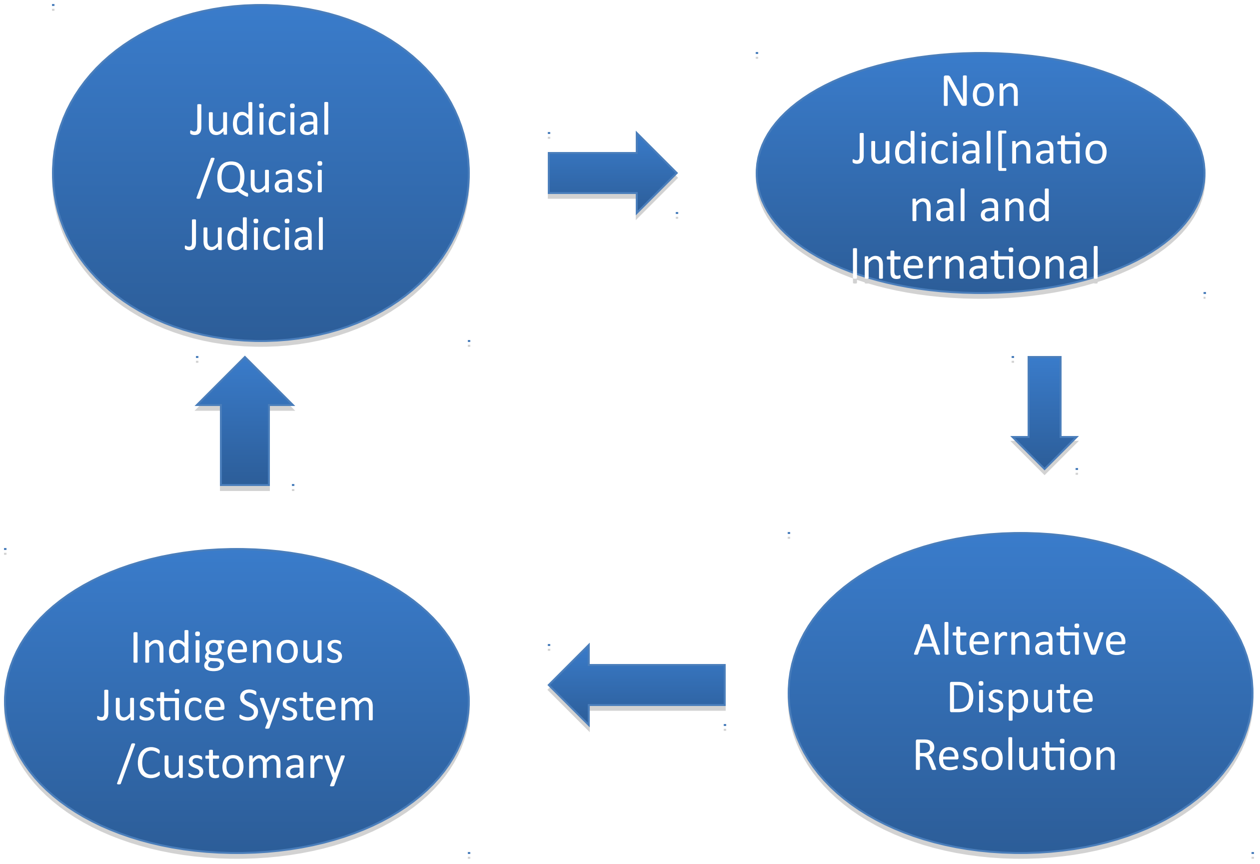
Remedial Mechanism [context]